Helsingin hovioikeuden lausunto HE 24/2017

3. huhtikuuta 2017 16:12

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys 24/2017 vp laeiksi eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä ja eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettujen lakien sekä tuomioistuinmaksulain 2 §:n muuttamisesta

Esityksellä annetaan Euroopan unionin asetuksia täydentävät kansalliset säännökset asetusten täytäntöönpanoa varten.

Hovioikeus kiinnittää huomiota vain seuraavaan.

Ehdotettujen lakien uusien 4 a §:n mukaan asetuksissa (18 ja 20 artikla) tarkoitettu pyyntö uudelleen tutkimisesta käsitellään siinä tuomioistuimessa, joka on ratkaisun antanut. Jälkimmäisen lain mukaan se on aina Helsingin käräjäoikeus, joten hakemus on 2. lain mukaan tehtävä aina Helsingin käräjäoikeudelle.

Uudelleen tutkimista koskevassa menettelyssä on noudatettava soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren (OK) 31 luvun 3 - 5 ja 14 a §:ssä säädetään.

Viitatun OK 31 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan kantelijan velvollisuudesta käyttää oikeudenkäyntiasiamiestä säädetään OK 15 luvun 1 luvun 4 momentissa. Tämän lainkohdan mukaan käsiteltäessä OK 31 luvussa tarkoitettua tuomiovirhekantelua tai purkamissa koskevaa asiaa korkeimmassa oikeudessa on hakijalla oltava oikeudenkäyntiasiamies tai avustaja. Hallituksen esityksessä olevan viittaussäännöksen johdosta voi jäädä epäselväksi, onko hakijalla oltava uudelleen tutkimista koskevissa asioissa asiamies tai avustaja silloinkin, kun asiaa käsitellään muualla kuin korkeimmassa oikeudessa. Voidaan pitää kyseenalaisena sitä, jos hakijalla olisi poikkeuksellisesti asiamiespakko käräjäoikeudessa, kun vastaava asiamiespakko ei koske esimerkiksi takaisinsaantia koskevia asioita käräjäoikeudessa. Asiamiespakko voi tällöin nimenomaan vähäisiä vaatimuksia koskevissa asioissa jopa estää uudelleen tutkimisen tarkoituksen toteutumista.

Pykälässä oleva viittaus OK 31 luvun14 a §:n menettelysäännöksiin eräissä vastaavanlaisissa muutoksenhakuasioissa ei voine koskea pykälän 1 ja 2 momenttia. Ainoa viitattava on siten pykälän 3 momentti, jossa puolestaan viitataan - tavallaan uudelleen 31 luvun 3 - 5 §:ään - sekä lisäksi OK 31 luvun 8 luvun säännöksiin, jotka koskevat hakemusasioiden käsittelyä käräjäoikeudessa. Lakiteknisesti lienee selkeämpää, jos viittaus koskisi vain 14 a §:n 3 momenttia. Tällöin välttämättä muuta viittausta ei edes tarvittaisi.

Mikko Könkkölä